

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fracties van VOLT, PvdD en SP
de heer M. den Heijer,
de heer J. Ortjens,
mevrouw R. Strik,
mevrouw S. Blom

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake XONAR Mutsaers
en jeugdzorg algemeen
BEHANDELD DOOR
FJM (Frans) Mourmans e.a.

DATUM
18 juni 2024
Verz, 19 juni 2024
TELEFOONNUMMER
06 50898190

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2024.01731

E-MAILADRES
Frans.Mourmans@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE

Geachte heren den Heijer en Ortjens en dames Strik en Blom,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die door uw fracties zijn gesteld.

In de RIB van 24 april 2024 over de stand van zaken rondom het dossier Xonar is bekendgemaakt dat de begrote opbrengsten van de verkoop van de drie panden van Xonar 1,7 miljoen euro lager is uitgevallen dan de bedoeling was.

Vraag 1:

Waarom is de waarde van de panden van Xonar zoveel lager uitgevallen dan begroot?

Antwoord 1:

Het vastgoed in Maastricht en Heerlen is verkocht via een tender. De opbrengst van het vastgoed in Maastricht is ongeveer gelijk aan de getaxeerde waarde. De opbrengst van het vastgoed in Heerlen is fors lager dan de getaxeerde waarde. De beperkte inzetbaarheid door de maatschappelijke bestemming van het vastgoed heeft volgens XONAR een rol gespeeld.

Vraag 2:

We kunnen lezen dat die 1,7 miljoen uit de onderhoudsbegroting moet komen. Wat is de totale waarde van de onderhoudsbegroting en, procentueel, hoe groot is de deuk die achtergelaten wordt door die 1,7 miljoen?

Antwoord 2:

Uitgangspunt in het herstelplan is dat de kosten van groot onderhoud gedekt worden uit de verkoopopbrengst van het vastgoed. De totale waarde van de onderhoudsbegroting voor de periode 2024-2027 is na toetsing door een gespecialiseerd bureau € 5,8 mln. De te realiseren bezuiniging is 29,3%.

Vraag 3:

Hoe groot acht u de kans dat dit een financieel risico gaat zijn voor Xonar?

Antwoord 3:

Het risico wordt ingeschat als hoog. Onder meer omdat de onderhoudsbegroting is gebaseerd op instandhouding en noodzakelijke kwaliteitsverbetering en verduurzaming onvoldoende zijn ingerekend.

DATUM
18 juni 2024

Vraag 4:

Acht u dat er een kans is dat Xonar binnen 5 jaar weer terugkomt bij de gemeenten voor financiële steun?

- a. Zo ja, hoe groot acht u die kans?
- b. Wat doen we in zo'n geval?

Antwoord 4:

De kans dat XONAR binnen 5 jaar opnieuw een verzoek voor financiële steun moet doen is nooit uit te sluiten.

Over de hoogte van die kans is geen uitspraak te doen.

De gemeenteraden zijn bij de besluitvorming over het herstelplan heel duidelijk geweest dat aanvullende financiële steun niet aan de orde kan zijn.

Vraag 5:

Welke maatregelen zouden we nu al kunnen nemen om ervoor te zorgen dat we voorbereid zijn op een dergelijke vraag naar financiële steun van Xonar of van een andere stichting?

Antwoord 5:

Er kan niet van de gemeenteraden in Zuid-Limburg verwacht worden dat iedere keer als er door problemen in de bedrijfsvoering bij zorgaanbieders de continuïteit in het gedrang komt de gemeenten aangesproken worden om de financiële gaten te dichten. Onder meer daarom werken de gezamenlijke Limburgse jeugdregio's samen met onder meer het ministerie aan een visie en een plan voor een dekkend en robuust zorglandschap waaraan toekomstige cases getoetst kunnen worden.

In de RIB is ook te lezen dat er een hoog risico is op omzetverlies, kosten aan boventallig personeel, lagere dekking van overhead, en exploitatieverlies door een lagere instroom van nieuwe cliënten. De provincie Limburg en regio Maastricht en omstreken zijn regio's waar de vraag naar jeugdhulp relatief hoog is, dus dat kunnen we slecht rijmen met een lage cliëntinstroom

Vraag 6:

Is bekend waarom de instroom tegenvalt?

Bestaat de mogelijkheid dat het handelen van Xonar een slechte indruk heeft achtergelaten bij zorgprofessionals in de regio en dat daarom het aantal doorverwijzingen lager is dan gehoopt?

Antwoord 6:

We zien in 2023 in zijn algemeenheid over de totale massa een lagere instroom in jeugdhulp. In data-analyses zien wij dat XONAR hierin niet afwijkt van andere zorgaanbieders. Het beleid is er ook op gericht om problematiek te voorkomen en meer ondersteuning in voorliggende voorzieningen te organiseren en minder met inzet van gespecialiseerde jeugdhulp.

Die mogelijkheid bestaat maar is niet te verifiëren.

Vraag 7:

Wat wordt er gedaan om die instroom te verhogen, zodat iedereen die zorg nodig heeft deze ook kan krijgen? Welke ondersteuning kan de gemeente hierin bieden?

DATUM
18 juni 2024

Antwoord 7:

Instroom richting een specifieke zorgaanbieder kan nooit een doel op zich zijn. Onze inzet is er altijd op gericht om jeugdigen met een hulpvraag passende ondersteuning te bieden. Dit betekent echter niet per definitie instroom in gespecialiseerde jeugdhulp.

Vraag 8:

In de RIB van 29 april over het systeemprobleem in de Limburgse jeugdzorg is te lezen dat trede 4 van het draaiboek continuïteit jeugdhulp nu van toepassing is op de financiële situatie van de Mutsaersstichting. Dit betekent dat “niet-core” en verlieslatende delen van het bedrijf worden terug geschaald of afgestoten.

Om welke delen gaat dat?

Antwoord 8:

In het door de Mutsaersstichting eind maart opgeleverde herstelplan is ook te lezen als een plan dat voldoet aan de criteria van trede 4. Dit onderschrijft ook de Jeugdautoriteit; ‘Het plan is, gezien de inhoud en de behandelde thema’s te lezen als een continuïteitsplan, passend bij trede 4. Om die reden wordt verder in dit advies gesproken over het continuïteitsplan “Grip op de toekomst”.’

Voor wat betreft het terug schalen gaat het continuïteitsplan ervanuit dat in elk geval de Brabantse deelnemingen, alsmede voor Hai-5 overnamekandidaten worden gezocht. Daarmee wordt ingezet op continuïteit van zorg. Daarnaast zijn er kleine onderdelen van Grijp het Leven, waar de Wmo-taken zullen worden afgebouwd en het product logeren wordt afgestoten.

Vraag 9:

Om hoeveel cliënten gaat het?

Antwoord 9:

Kijkende naar de cliënten vanuit de peildatum bij inwerkingtreding van het draaiboek, gaat het bij de Brabantse deelnemingen om 560 jeugdigen, daarnaast zijn er in Zuid-Limburg bij Hai-5 op de peildatum 120 jeugdigen in zorg. Deze zullen op termijn onder de verantwoordelijkheid van een andere aanbieder komen te vallen. In totaliteit zijn er op moment van inwerkingtreding van het draaiboek bij het concern Mutsaersstichting 3.244 jeugdigen in zorg. Daarvan circa 700 in Zuid-Limburg.

Vraag 10:

Welke risico's bestaan er voor de cliënten die op dit moment van de zorg van de Mutsaersstichting genieten?

Antwoord 10:

Indien gemeenten met elkaar bereid zijn om medeverantwoordelijkheid te dragen voor het continuïteitsplan, dan is er het minste risico om de zorg voor de jeugdigen te borgen. Dit is op de korte termijn, mede op basis van gesprekken die gevoerd zijn met aanbieders en toezichhoudende instanties, via de Mutsaersstichting. Voor de inrichting van het zorglandschap op de midden-lange termijn is de Taskforce Duurzaam Jeugdhulplandschap aan de slag. Indien hier andere afwegingen in worden gemaakt, dan kan het risico zijn dat de stabiliteit van de organisatie verder onder druk komt te staan groter worden. Een van de gevolgen kan dan zijn een groter risico op personeelsverloop. In de voorlopige monitoring van de verbetermaatregelen die de Mutsaersstichting de afgelopen periode heeft doorgevoerd zien we in elk geval in algemeenheid een voorzichtig positieve beweging naar minder verzuim en hogere productiviteit. Daarnaast is Mutsaersstichting inhoudelijk op dit moment onder toezicht van Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd bezig met een verbeterplan. Dit moet bijdragen aan een stabiel

DATUM
18 juni 2024

en veilig klimaat dat ook op de lange termijn geborgd is. Hierover zal na 1 juli door IGJ een nieuw inspectierapport worden opgesteld met de bevindingen.

Vraag 11:

Er wordt gesteld dat als een bedrijf weer naar onze gemeente komt met een vraag naar geld, dat het college voornemens is die vraag niet te honoreren en daarmee indeplaatsstelling riskeert en riskeert een deel budgetrecht te verliezen.

- a) Kunt u toelichten wat dat betekent voor de gemeentelijke begroting?
- b) Als dit wordt gezien als wijze om een deel verantwoordelijkheid terug bij ons landelijk bestuur te leggen, dan omarmen wij de gedachte. Echter, brengt dit standpunt mogelijk nog andere risico's met zich mee. Kunt u toelichten wat er gaat veranderen voor de raad en voor Maastricht als dit scenario werkelijkheid zou worden?

Antwoord 11:

De wethouders jeugdzorg van de Zuid-Limburgse gemeenten zijn principieel van mening dat van de gemeenteraden niet kan worden verwacht dat iedere keer als een zorgaanbieder door knelpunten in de eigen bedrijfsvoering de problemen komt publieke middelen worden ingezet voor de financiering van een herstelplan. Daarom is de opdracht van de taskforce zo belangrijk. Er moet een visie komen op basis waarvan een plan kan worden gemaakt voor een dekkend en robuust zorglandschap zodat verzoeken voor financiële steun daaraan getoetst kunnen worden voordat deze aan de raad worden aangeboden. Mits de taskforce tijdig oplevert is het streven rond de jaarwisseling een voorstel aan de gemeenteraden in route te brengen. Zie ook het antwoord op vraag 5.

Inherent risico van dit principiële standpunt is dat het ministerie het instrument van indeplaatsstelling in moet zetten om de financiering van het herstelplan van Mutsaers zeker te stellen. De wethouders sturen niet aan op indeplaatsstelling maar het risico is wel aanwezig. Dat risico is in de RIB gemeld.

Het budgettair effect van toepassing van de indeplaatsstelling zal waarschijnlijk hetzelfde zijn als bij een raadsbesluit om een financiële bijdrage toe te kennen voor het herstelplan van Mutsaers. Volgens de laatste opgave is het aandeel van Zuid-Limburg in de kosten van het herstelplan € 3,1 mln. waarvan (op basis van aantal cliënten in zorg op de peildatum) 23,8% of circa 738k voor rekening van de gemeente Maastricht.

Het door u veronderstelde scenario is niet aan de orde. Het is niet de intentie om verantwoordelijkheden terug te leggen bij het ministerie. Wat wel gebeurt is dat het ministerie wordt aangesproken op de onredelijke consequenties van landelijke regelgeving.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap